

คาดการณ์เศรษฐกิจรัสเซียปี 2565

ปี พ.ศ. 2565 เศรษฐกิจของรัสเซีย น่าจะกลับสู่ภาวะปกติ หลังจากสองปี ที่ผ่านมามีการแพร่ระบาดใหญ่ โดย คาดว่าการเติบโตของ GDP จะชะลอตัวและ นโยบายการคลังจะมีเสถียรภาพ แต่ก็มี ความเสี่ยงหลายประการตั้งแต่อัตราเงินเฟ้อสูงไป จนถึงภูมิศาสตร์การเมืองและการคว่ำบาตรทาง เศรษฐกิจ

สำนักข่าว Bloomberg คาดการณ์การเจริญเติบโตของ เศรษฐกิจรัสเซียปี พ.ศ. 2565 จะชะลอตัวลงจากเดิมใน ปีที่ผ่านมาที่ร้อยละ 4.2-4. โดยได้สอบถามความเห็น ของนักเศรษฐศาสตร์ประมาณ 36 ราย มีตั้งแต่ให้ ประมาณการต่ำสุดที่ร้อยละ 1.7 (ศูนย์วิจัยคาสค์สถาน NAC Analytica) ไปจนถึงสูงสุดที่ร้อยละ 3.3 (ธนาคาร Berenberg ของเยอรมัน)

นอกจากการสำรวจของ Bloomberg ข้างต้นแล้ว ยังมี การประมาณการในแง่ร้ายมากกว่านั้นอีก ตัวอย่างเช่น Natalia Orlova หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์ของ Alfa Bank ตั้งเป้าการเติบโตเพียงร้อยละ 1.5 ในปีหน้า โดย เชื่อว่าความแข็งแกร่งทางการเงินจะหดหายไป หาก นำมาพิจารณาประกอบกับความเสถียรด้านภูมิรัฐศาสตร์ ด้วยแล้วจะยิ่งส่งผลเชิงลบอย่างมากต่อการเติบโตทาง เศรษฐกิจ

สถาบัน HSE เห็นว่าการมองโลกในแง่ดีของผู้เชี่ยวชาญ สิ้นสุดลงแล้วในปีปัจจุบัน HSE คาดว่ามีการเติบโต ประมาณร้อยละ 2.5 ภายในสิ้นปี พ.ศ. 2565 ต่อจากนั้น ในระยะยาวเศรษฐกิจรัสเซียจะเติบโตในอัตราประมาณ

ร้อยละ 2 ต่อปี ส่วนสถาบัน Fitch ก็มีความเห็นว่าการ เติบโตในระยะยาวในแบบเดียวกัน โดยยังไม่เห็นโอกาส การปรับปรุงที่ดีขึ้นเกี่ยวกับปัจจัยทางสถาบันที่ส่งผลต่อ การเติบโตที่อาจเกิดขึ้น เช่น ระบบตุลาการและสิทธิใน ทรัพย์สิน

การพยากรณ์เศรษฐกิจมหภาคอย่างเป็นทางการของ กระทรวงพัฒนาเศรษฐกิจเมื่อเดือนกันยายน คาดว่า เจริญเติบโตของ GDP อยู่ที่ร้อยละ 3 ทั้งในปี พ.ศ. 2565 และ 2566 แต่นักเศรษฐศาสตร์อิสระส่วนใหญ่ไม่เห็น ด้วยกับโอกาสของการเติบโตดังกล่าว

VTB Capital มองว่าหลังจากขึ้นไปถึงจุดสูงสุดของการ พุ่งตัวแล้วการเติบโตของเศรษฐกิจโลกซึ่งรวมทั้งรัสเซีย จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ โดยการเติบโตจะยังคงทรงตัว ในปีหน้านอกเสียจากจะเกิดการล็อกดาวน์ทั่วโลกซึ่งไม่ น่าเป็นไปได้ ส่งผลให้องค์ประกอบสำคัญทางเศรษฐกิจ กลับสู่ภาวะปกติ ได้แก่ GDP งบประมาณ อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย และอัตราแลกเปลี่ยนเงินรูเบิล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง Anton Siluanov กล่าวไว้ว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 การจัดทำงบประมาณจะ กลับสู่กฎระเบียบงบประมาณปกติซึ่งควรเป็น งบประมาณที่สมดุลแม้จะมีความท้าทายระดับปานกลาง โดยมีแรงกดดันจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องการเพิ่มการ ใช้จ่าย ซึ่งร่างงบประมาณที่จัดทำขึ้นเมื่อเดือนกันยายน ได้กำหนดให้ลดรายจ่ายลงร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับปีที่ แล้ว ขณะที่อัตราเงินเฟ้อยังคงคาดการณ์ไว้ที่ร้อยละ 5.8 เมื่อช่วงสิ้นปี แต่ขณะนี้ก็ทะยานขึ้นเกินกว่าร้อยละ 8 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้จ่ายทางสังคมที่คาดว่าจะ เพิ่มขึ้น เกี่ยวข้องกับการจ่ายบำนาญเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2565 เนื่องจากการจัดทำดัชนีเงินบำนาญที่วางแผนไว้

ก่อนหน้านี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2565 (ร้อยละ 5.9) ไม่ได้ขาดเศษส่วนต่างอัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นจริง ณ สิ้นปี พ.ศ. 2564

รายงานภาวะเศรษฐกิจรัสเซียประจำเดือนธันวาคมที่จัดทำโดยธนาคารโลก กล่าวว่าตลอดปี พ.ศ. 2564 เศรษฐกิจรัสเซียได้ฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในไตรมาสที่สองเมื่อไม่มีข้อจำกัดด้านโควิดระบาดอย่างร้ายแรงและผู้บริโภคก็กลับไปจับจ่ายใช้สอยเหมือนปกติ โดยภายหลังจากการฟื้นตัวอย่างมีพลวัตก็จะกลับสู่การเติบโตปกติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเติบโตของ GDP ในปี พ.ศ. 2565 คาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ 2.4 และในปี พ.ศ. 2566 จะชะลอตัวลงเหลือร้อยละ 1.8 โดยมีข้อจำกัดมาจากโควิด-19 และอัตราการฉีดวัคซีนของประชากรต่ำ ซึ่งรัสเซียมีระดับภูมิคุ้มกันหมู่ต่อ coronavirus ร้อยละ 60 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคมจากเป้าหมายอย่างน้อยให้ถึงร้อยละ 80 อย่างไรก็ตามไม่ควรประมาทผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดใหญ่ที่ยังไม่สิ้นสุด ถ้าไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่แพร่กระจายไปก็จะนำไปสู่การเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และนโยบายงบประมาณสมดุลที่วางไว้สำหรับสามปีข้างหน้าก็จะล้มเหลว

ในปี พ.ศ. 2564 อัตราเงินเฟ้อกลายเป็นปัญหาใหญ่ตั้งแต่ต้นปีจนถึงวันที่ 27 ธันวาคมมีอัตราการเติบโตของราคาเข้าใกล้ร้อยละ 8.4 โดยที่เงินเฟ้อมีอัตราเร่งอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งที่ไม่คาดคิดแม้แต่ในกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญซึ่งไม่ว่าปัจจัยตามฤดูกาลแบบดั้งเดิมหรือการขึ้นดอกเบี้ยนโยบายเป็นสองเท่าก็ไม่อาจยับยั้งการเพิ่มขึ้นของราคาผู้บริโภคได้

คนส่วนใหญ่เห็นว่าอัตราเงินเฟ้อไม่น่าจะกลับไปสู่เป้าหมายของธนาคารกลางที่ตั้งไว้ร้อยละ 4 แม้ว่า VTB Capital คาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะชะลอตัวลงเหลือร้อยละ 4.7 แต่การคาดการณ์เมื่อเดือนธันวาคมโดย Bloomberg จะอยู่ที่ร้อยละ 5.8 และ Alfa-Bank คาดการณ์ไว้ที่ร้อยละ 6

ความเสี่ยงจากเงินเฟ้อเป็นเรื่องยากที่จะควบคุมเนื่องจากอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2564 ในรัสเซียเป็นผลมาจากปัจจัยภายนอก กระทรวงพัฒนาเศรษฐกิจกล่าวว่าเงินเฟ้อมาจากการนำเข้าเงินเฟ้อจากต่างประเทศ โดยประเมินว่าปัจจัยภายนอกมีผลให้เกิดอัตราเงินเฟ้อที่อยู่เหนือร้อยละ 4 - 4.1 โดยทั่วไปอัตราเงินเฟ้อทั่วโลกที่เพิ่มขึ้นถูกกระตุ้นโดยนโยบายการเงินที่อ่อนตัวเป็นพิเศษของธนาคารกลางที่สำคัญของโลกระหว่างปี พ.ศ. 2563 - 2564 บวกกับการฟื้นตัวของอุปสงค์และการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานทั่วโลก

ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ทั่วโลกตั้งแต่อาหารไปจนถึงก๊าซและปุ๋ยไนโตรเจนยังคงอยู่ที่ระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ตามรายงานขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เมื่อเดือนพฤศจิกายน พบว่าดัชนีราคาอาหารโลกซึ่งสะท้อนถึงต้นทุนของธัญพืช น้ำมันพืช น้ำตาล เนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์จากนม พุ่งแตะระดับสูงสุดในรอบสิบปีเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.3 จากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งระดับราคาสินค้าระหว่างประเทศที่สูงเปรียบเสมือนดาบสองคม ในแง่หนึ่งกระตุ้นอัตราเงินเฟ้อภายในและอีกด้านหนึ่งก็สร้างผลกำไรมหาศาลแก่ผู้ส่งออก

ในปี พ.ศ. 2563 รัฐบาลทั่วโลกทุ่มเทสรรพกำลังไปกับการต่อสู้กับโรคระบาดใหญ่และการปรับตัวให้เข้าสู่ภาวะโลกแห่งความเป็นจริงครั้งใหม่ ส่วนปี พ.ศ. 2564 ก็เป็นปีแห่งการฟื้นตัว และสำหรับในปี พ.ศ. 2565 ภูมิรัฐศาสตร์จะเป็นปัจจัยสำคัญของความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินรูเบิลอาจได้รับผลกระทบจากนโยบายต่างประเทศเชิงลบ โดย Alfa-Bank เชื่อว่า ณ สิ้นปี พ.ศ. 2565 อัตราสกุลเงินรัสเซียจะอยู่ที่ 80 รูเบิลต่อดอลลาร์สหรัฐ แม้ว่าราคาน้ำมันจะสูง (ยังคงได้รับแรงสนับสนุนจากข้อตกลงภายในกรอบของ OPEC+ เพื่อลดการผลิต) ในทางตรงกันข้ามการคาดการณ์ของ Bloomberg มองว่าเงินรูเบิลจะแข็งค่าขึ้นเป็น 70.5 รูเบิลต่อดอลลาร์สหรัฐ ภายในสิ้นปี พ.ศ. 2565

Stanislav Murashov นักวิเคราะห์ระดับมหภาคของ Raiffeisenbank มองว่าภูมิรัฐศาสตร์จะเป็นภัยคุกคามหลักต่อเศรษฐกิจรัสเซีย นั่นคือความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มขึ้นของความขัดแย้งในยูเครนและความตึงเครียดในความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา

ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2564 สถานการณ์รอบ ๆ ยูเครนทวีความรุนแรงขึ้นอย่างมาก นักการเมืองตะวันตกและสื่อวิพากษ์วิจารณ์ว่ารัสเซียได้เคลื่อนกองกำลังทหารไปยังพรมแดนยูเครนและกำลังเตรียมการบุกรุกดินแดนยูเครน โดยทางการรัสเซียปฏิเสธต่อเรื่องนี้ จากการรายงานของสื่ออเมริกันกล่าวว่าฝ่ายบริหารของสหรัฐเริ่มที่จะหารือเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการเพิ่มความเข้มข้นการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อรัสเซียซึ่งขึ้นอยู่กับพัฒนาการของสถานการณ์ในยูเครน โดยพิจารณาการตัดขาดรัสเซียออกจากการเชื่อมต่อระบบโอนเงินระหว่างประเทศ ตลอดจนการสกัดกั้นสินค้าเทคโนโลยีของอเมริกา เช่น สมาร์ทโฟน ไปยังรัสเซีย

ที่มา: *What Will Happen to the Russian Economy in 2022*, by Inna Degotkova & Ivan Tkachev, rbc.ru

หลังจากการเผชิญภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในปี พ.ศ. 2563 ถัดมาในปี พ.ศ. 2564 สถานการณ์ทางเศรษฐกิจได้ฟื้นตัวอย่างรวดเร็วและค่อนข้าง

ร้อนแรงในอัตราที่เกินกว่าร้อยละ 4 สูงที่สุดในรอบกว่าสิบปีที่ผ่านมา

จนมาถึงปี พ.ศ. 2565 คงจะไม่ได้เห็นอัตราการเติบโตที่สูงเท่าเดิมและกลับเข้าสู่ภาวะปกติที่เคยเติบโตประมาณร้อยละ 2 โดยที่ยังมีปัจจัยลบเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของการแพร่ระบาดโควิด-19 ระลอกใหม่ รวมทั้งปัญหาเงินเฟ้อที่คาดว่าจะยังยืดเยื้อต่อมา ตลอดจนความตึงเครียดของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ประเทศตะวันตกอาจเพิ่มความเข้มข้นของมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อรัสเซีย

แม้ว่าการส่งออกของไทยไปยังรัสเซียในปี พ.ศ. 2564 จะเติบโตได้ถึงร้อยละ 40 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า แต่ก็มีสาเหตุจากฐานมูลค่าการส่งออกที่ต่ำจากปี พ.ศ. 2563 เมื่อสถานการณ์เริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติในปี พ.ศ. 2565 การส่งออกของไทยก็ควรจะเติบโตได้ในอัตราที่ชะลอลงลง โดยมีปัจจัยบวกจากค่าเงินรูเบิลที่ค่อนข้างมีเสถียรภาพและค่าเงินบาทอ่อน ขณะที่ปัจจัยเสี่ยงจากความปั่นป่วนของระบบโลจิสติกส์ทั่วโลกและต้นทุนค่าขนส่งสินค้าที่ปรับตัวสูงขึ้น รวมทั้งการขาดแคลนวัตถุดิบ

ในขั้นนี้ คาดว่าการส่งออกของไทยไปยังรัสเซียในปี พ.ศ. 2565 จะเติบโตได้ประมาณร้อยละ 7 – 8